

Особливості синтаксису складно- сурядного речення у поезії В. Сосюри

Вивчення синтаксису письменника як творчої особистості – проблема, в якій лінгвістичний аспект тісно поєднується з естетичним аспектом. Синтаксис – це необхідна організуюча частина будови тексту художнього твору, в якій найбільш помітно виражено творчий стиль письменника.

Залежність манери письма від особистості письменника помічав ще В.Г. Белінський: “. . . Стиль – це сам талант, сама думка. Стиль – це рельєфність, це відчутність думки, в стилі вся людина, стиль завжди оригінальний, як особа, як характер. . .”

Вивчення мови письменників веде, на думку В.В. Виноградова, до розуміння “духу народу”, творчість письменника, його особистість, герої, ідеї та образи втілені в мові і тільки в ній можуть бути осягнуті. “Художня дійсність за засобами своєї організації впізнається як форма творчості того чи іншого письменника. Принципи угруповання, відбору “предметів”, засоби зображення осіб несуть в собі ознаки певної авторської індивідуальності”.

Вивчення синтаксису В. Сосюри подається, у світлі теорії В.В. Виноградова, як один із шляхів проникнення в будову “образу автора” – образу, який, за словами вченого, є “конструктивним елементом” одного твору, циклу творів і творчості письменника в цілому”

Основне завдання нашого дослідження – виділити і описати ознаки творчого почерку В. Сосюри на прикладі структурно-семантичного аналізу ССР у поезії автора.

Синтаксис В. Сосюри надзвичайно багатограний, вказані типи речень представлені досить повно, і у цьому плані це велике поле діяльності для дослідників.

За характером смислових відношень між предикативними частинами і сполучниками, котрі виражають ці відношення, ССР можна поділити на такі групи: а) єднальні: В день такий розцвітає весна на землі і весна убирається зрання . . . б) протиставні: Журавлів вгорі прощальні зграї, а в лице – авто і трамів дим . . . в) розділові, г) приєднувальні, д) градаційні.

В залежності від структурних особливостей ССР поділяються на відкриті (незамкнуті): Мов на екрані, там із криги гобелени, і в тумані встають Мінгрелії лани . . . і закриті (замкнуті) типи: Уночі шелестить мені листя, та синочка воно не зляка.

ССР відкритої структури, як правило, складаються з двох частин, але потенційно допускають збільшення предикативних одиниць. Закриті типи не допускають збільшення кількості частин без зміни семантики і структури, але найчастіше вони двочленні.

У поезії В. Сосюри наявні також і такі багаточленні ССР, один з компонентів котрих являє собою складнопідрядне, або безсполучникове складне речення.

Структурно-смислова єдність ССР у поезії В. Сосюри передається різними лінгвістичними засобами: інтонацією, сполучниками, порядком слів тощо.

Відзначається значний ступінь стійкості синтаксичної манери В. Сосюри, але разом з тим різноманітність, варійованість будови тексту. У цілому, синтаксис В. Сосюри “видає” свого автора, що стає свідченням своєрідності та цілісності його творчої індивідуальності.